

Betreft: toewijzingsvoorstel Nieuwe Natuur

Geachte heer, mevrouw,

Afgelopen maand hebben wij per mail kennis genomen van het toewijzingsvoorstel Nieuwe Natuur, de tweede zeef. Het proces van het tot stand komen van het toewijzingsvoorstel heeft bij ons de nodige vragen en zorgen opgeroepen. In deze brief willen wij een toelichting geven.

In allerlei media vernemen wij dat de Provincie Flevoland de projecten al heeft gehonoreerd en dat de beschikbare financiën over deze projecten zijn verdeeld. Dit scheidt de nodige verwarring. Het betreft een toewijzingsvoorstel waarover de Statenleden nog moeten beslissen, maar de suggestie wordt gewekt dat het gaat om een definitieve toewijzing.

In het toewijzingsvoorstel is ons project, Natuur in Bedrijf, niet gehonoreerd. Wij willen hierbij nadrukkelijk melden dat wij niet reageren op het feit dat ons project niet door gaat of dat wij in essentie het programma Nieuwe Natuur niet juist vinden. Integendeel, de werkwijze zoals aan de start van het programma gepresenteerd is sprak ons juist zo aan dat wij besloten om hier aan mee te doen. Het gaat ons in deze brief om het gehanteerde proces en de wijze waarop het toewijzingsvoorstel tot stand is gekomen.

In beginsel is door de Provincie Flevoland gekozen om het programma Nieuwe Natuur met een bottom-up benadering te realiseren. Projecten ingediend door Boeren, Burgers en Buitenlui, die getoetst worden aan een door de provincie Flevoland opgestelde meetlat. Democratie in zijn zuiverste vorm.

Echter bij de beoordeling van de tweede zeef wekt de indruk dat van het democratische proces weinig meer over is. Er leeft bij ons het gevoel dat er geen sprake meer is van een bottom-up benadering, maar dat deze heeft plaats gemaakt voor de al oude top-down benadering. Bij bestudering van de beoordeling van de ingediende projecten door de beoordelingscommissie, waarvan het niet duidelijk is wie daarin zitting hebben genomen, constateren wij een willekeur aan conclusies die getrokken zijn over de projecten. De commissie Verdaas geeft in haar rapportage aan zeer te spreken te zijn over het programma Nieuwe Natuur. In essentie klopt dat ook, maar er zijn geen uitspraken gedaan over de wijze hoe de beoordeling tot stand is gekomen. De commissie Verdaas plaats wel de volgende opmerking:

De binnengekomen projectvoorstellen zijn divers qua inhoud en achtergrond. Een aantal omvangrijke voorstellen is ingediend door de terreinbeherende organisaties Het

FlevoLandschap en Staatsbosbeheer. Daarnaast zijn er losse initiatieven ingediend door individuen, zoals agrariërs. Deze diversiteit is prachtig, maar vraagt om programmatische sturing en de kunst om met dynamiek om te kunnen gaan. In de beoordeling vergt de diversiteit een gelijk(w)aardige afweging van de projectvoorstellen.

Met name het woord gelijk(w)aardig is hetgeen wat ons nu heeft doen besluiten deze brief op te stellen.

De toetsing van de projecten heeft plaatsgevonden aan de hand van de meetlat. De uitkomst hiervan heeft ons geschokt. De toetsing laat bij de projecten te wensen over; de beoordeling is niet of onvoldoende onderbouwd en in een aantal gevallen lijkt het of hetgeen wat in de projectvoorstellen is toegelicht is genegeerd. Zorgelijk zijn ook het oordelen van de commissie over de voorgestelde aanpassingen aan de projecten of toezeggingen aan projecten die niet onderbouwd zijn. Kenmerkend voor een top-down benadering en een voedingsbodem voor frustraties bij de indieners.

Op detailniveau hebben wij het voorstel kunnen toetsen aan ons eigen project. Wij herkennen ons niet in de beoordeling van ons eigen project, herkennen niet de argumentatie en er zijn bepaalde conclusies getrokken die ons volstrekt onduidelijk zijn. De onderbouwingen zijn naar onze mening niet middels feiten gemaakt en lijkt er geen objectieve beoordeling gemaakt te zijn van datgene wat in het projectvoorstel staat geschreven.

Alle projectindieners hebben op 29 oktober 2014 in de Meeuwenhoeve op verzoek van de projectgroep Nieuwe Natuur een pitch gehouden voor de leden van de Statenfracties van de provincie Flevoland. Daarin konden de leden van de Statenfracties kennis nemen van alle ingediende projecten en vragen stellen. Ons zorgpunt is hierbij: Hoe kan het zo zijn dat zo'n belangrijk en uniek project voor de Provincie Flevoland, waarbij vele partijen betrokken zijn en waar vanuit het nabije verleden nog vele pijnpunten voelbaar zijn, aan de hand van een pitch een zorgvuldige en objectieve beoordeling vellen over alle ingediende projecten?

Het zou democratisch zijn om in deze fase van het proces een hoor en wederhoor toe te passen door de beoordelingscommissie. Op deze manier kan er een degelijke toetsing worden uitgevoerd om uiteindelijk tot een gedegen voorselectie voor de Statenfracties te komen.

Graag willen wij een persoonlijk woord richten tot u als Statenleden. Wij hebben vanaf januari 2014 met grote passie gewerkt aan ons projectvoorstel om een fundamentele bijdrage te leveren aan het slagen van het programma Nieuwe Natuur in de provincie Flevoland. Veel persoonlijke tijd en energie is er mee gemoeid geweest om ons idee vorm te geven en draagvlak te creëren in onze directe omgeving. We hebben ons hiermee kwetsbaar opgesteld. Wij mogen dan toch ook van de provincie Flevoland en de projectgroep Nieuwe Natuur een betere en nauwkeuriger beoordeling verwachten? Wij zouden graag een beoordeling ontvangen die gebaseerd is op zorgvuldigheid, objectiviteit en een goede

argumentatie waarom bepaalde projecten wel gehonoreerd worden en andere projecten niet.

Wanneer de provincie Flevoland op de ingeslagen weg het programma Nieuwe Natuur voortzet voorzien wij in de nabije toekomst, wanneer het tot uitvoering komt van de gehonoreerde projecten, een aantal onoverbrugbare problemen die voorkomen kunnen worden wanneer U als Statenfracties besluit de projectvoorstellen opnieuw zorgvuldiger en gefundeerder te laten toetsen.

In de bijlage hebben wij aan de hand van ons eigen voorstel de knelpunten benoemd om onze zorgpunten concreter te kunnen maken.

Bij eventuele vragen omtrent deze brief zijn wij genegen u zowel schriftelijk dan wel mondeling een toelichting te geven

Met vriendelijke groet,

Namens het project Natuur in Bedrijf

Sandra en Paul Cryns-Hop

Bijlage: Knelpunten bij de beoordeling Natuur in Bedrijf

Richtlijnen voor uitwerking van het projectplan

Vanuit de provincie is geen richtlijn gegeven op welk detailniveau de projectplannen geschreven moesten worden. De meetlat was een richtlijn, maar de mate van gewenste uitwerking was onduidelijk. Als de indieners van de voorstellen bij de beoordelingscommissie spreekijd gekregen hadden, was een discussie op detailniveau mogelijk geweest of hadden de indieners nog stukken kunnen aanleveren die meer op de gewenste details konden in gaan.

Verschil in aannames

Projectplannen zijn door diverse ondernemers geschreven. Hierdoor zijn ook verschillende aannames gehanteerd bij de berekeningen. Zo berekend ons projectplan een afwaardering voor 1 ha natuur naar € 30.000,- en andere plannen hanteren een afwaardering van 1 ha natuur naar € 15.000,-. De vraag is dan ook of er rekening gehouden is in de beoordeling met de verschillende uitgangspunten.

Competitie

In het toewijzingsvoorstel wordt op pag. 22 het project vergeleken met het voorstel van de familie Barkema en familie van Dalen. Dat lijkt ons niet het juiste uitgangspunt. De plannen moeten worden vergeleken met de criteria van de meetlat. Nu lijkt het alsof de projectplannen met elkaar in een competitie zijn beland. Ook hier ontbreekt de onderbouwing waarom voor het projectplan Swifterpark van de familie Van Dalen wel alternatieve locaties worden gezocht om hectares te verwerven ter compensatie en voor het projectplan van ons, die aanspraak maakt op dezelfde kavels, dat niet kan.

De meetlat

Naar aanleiding van de beoordeling langs de meetlat (zie pag. 66 t/m 88 van het toewijzingsvoorstel) illustreren wij de knelpunten in het proces. In rood de toevoegingen vanuit onze kant:

Criterion 1. In welke mate levert het project beleefbare, functionele en inpasbare natuur op? Het projectvoorstel bevat elementen van beleefbare en functionele natuur; fietsen, wandelen, picknickbanken, kanoën gecombineerd met agrarisch gebruik. Onbekend is in hoeverre dit aanbod aansluit bij de (lokale) vraag . **In andere voorstellen wordt aangegeven dat het voorstel voldoet aan de kijkrichtingen. In ons voorstel wordt gevraagd of er een (lokale) vraag is. Overigens is het educatieve aspect hier niet benoemd, waar in het projectvoorstel wel naar gerefereerd is.**

Criterion 4. In welke mate draagt het project bij aan de versterking van de EHS, het bereiken van internationale natuurdoelstellingen, het bevorderen van de biodiversiteit en/of het robuuster maken van de Flevolandse natuur? (de vierde kijkrichting van het Pbl: vitale natuur) Het projectgebied ligt tegen het Ketelmeer aan, mede daarom wordt ook ingezet op internationale soorten/ watervogels. De keuze voor recreatief gebruik, fietsmogelijkheden langs de dijk en het blijvend agrarisch gebruik in stroken in dit verder zeer open gebied, heeft naar verwachting echter een zodanig verstorend effect dat de beschreven soorten zich

nauwelijks duurzaam in dit gebied zullen vestigen. Het project lijkt daardoor een overschatting te bevatten van de effectieve bijdrage aan herstel en behoud van biodiversiteit.

Door de ecooloog van Antea Group is een onderbouwing geschreven in het projectplan waarbij goed onderbouwd wordt aangegeven welke soorten kansrijk zijn. Volgens de beoordeling is dit allemaal overschat. Waarom zou de ecooloog van Antea dit niet goed onderbouwd hebben? Zijn DLG en Antea Group, die door de provincie Flevoland zijn aangewezen om ondernemers te helpen bij de onderbouwingen, dan geen goede partij geweest om de projectplannen vorm te geven?

Er is ook een tegenstrijdigheid: volgens de meetlat moet natuur toegankelijk worden gemaakt, maar hier wordt de toegankelijkheid als argument gebruikt om aan te geven dat het verstorend werkt voor de natuur. Landbouw heeft nog steeds een plaats in het plangebied, maar in het projectplan is duidelijk aangegeven dat er een extensieve vorm van landbouw zal plaatsvinden. Het gekozen bouwplan heeft juist een waarde voor soorten die zich in deze omstandigheden thuis voelen. Recent zijn er een aantal publicaties verschenen door o.a. Alterra (WUR) waarin juist een pleidooi wordt gehouden voor de combinatie landbouw en natuur.

Criterion 5. In welke mate draagt het project bij aan de realisatie van het Flevolandse natuurbeleid, dat de komende maanden herijkt wordt? De insteek van natuur gecombineerd met recreatie en agrarisch gebruik sluit aan bij de visie van de provincie. De locatie is echter niet heel geschikt voor de voorgestelde uitwerking. **Waarom is de locatie niet geschikt voor de uitwerking? Wij hebben onderbouwd dat de locatie wel degelijk een goede keuze is door de strategische ligging aan Ketelmeer, Ketelbos/Kamperhoek en de verbinding met het dorp Swifterbant.**

Criterion 7. In welke mate is sprake van een multiplier op de vanuit het programma in te zetten hectares? Dit kan gaan om extra hectares, maar ook om extra financiële ruimte voor inrichting.

- De omvang van het provinciale ruilbedrijf is 54 ha (excl. erf). Straks ontstaat er door ruiling een natuurgebied van 58 ha. Het project beslaat 1 perceel dat reeds in eigendom is van de provincie en 1 perceel dat met de buurman wordt geruild tegen het andere deel van het eigendom van de provincie. **Dit is niet correct: Het provinciaal bedrijf aan de Tarpanweg nr. 6. is 54 hectare groot (2 kavels van 27 ha). Eén van deze kavels zal beschikbaar gesteld aan de familie Cryns om bij het akkerbouwbedrijf te betrekken. In ruil hiervoor brengt de familie Cryns brengt 32 ha aan de Beverweg in voor het project Nieuwe Natuur. De andere kavel van het provinciale bedrijf (27 ha) aan de Tarpanweg zal gezamenlijk met de overige bewoners aan de Tarpanweg en Beverweg natuurbeheer plaatsvinden.**

Criterion 8. In welke mate draagt het project naast natuurwaarden ook bij aan de integrale ontwikkeling van ook andere beleidsterreinen zoals landbouw, recreatie, water, cultuur?

Landbouw: Het project oogt sympathiek. Toch kan niet worden geconcludeerd dat er sprake is van een structuurverbetering van de Flevolandse landbouw. Voor zover bekend zijn er voor de onderhavige percelen geen (toekomstige) beperkingen voor het landbouwkundig gebruik. Op bedrijfsniveau zijn er wel mogelijkheden om de economische basis te verbreden. Water: Er is geen benoemde meerwaarde voor waterkwaliteit, kwantiteit of veiligheid. Wellicht zijn er wel kansen voor een goede waterecologie. **De inrichting van de kavel met natuurvriendelijke oevers zorgt voor waterberging. Door het extensieve bouwplan met bijbehorende gewassen zal de organische stof aanvoer groter worden waardoor het waterbergend vermogen van de bodem zal vergroten.**

In het projectplan is omschreven dat er een collectief natuurbeheer zal gaan plaats vinden door de plaatselijke landbouwers aan de Tarpanweg en de Beverweg. Dit draagt weldegelijk bij aan een structuurverbetering van het agrarisch gebied in dit deel van Flevoland.

criterium 9. In welke mate is sprake van maatschappelijke betrokkenheid bij en maatschappelijk draagvlak voor het project?

De huidige pachters van het provinciaal ruilbedrijf aan de Tarpanweg hebben aangegeven dat zij laat geïnformeerd zijn door de projectindieners en dat natuurontwikkeling significante hinder en beperkingen oplevert voor de landbouw in het gebied. **Het klopt dat de pachters de provincie gebeld hebben over het project, wat uiteraard hun goed recht is als huidige pachters. Er is met de betreffende pachters individueel contact geweest. Op korte termijn is het voor deze pachters uiteraard vervelend dat de éénjarige pacht niet voortgezet kan worden. De kans dat de kavels voor andere projecten ingezet worden is ook aanwezig waardoor zij ook de pacht niet kunnen continueren. Uit het gesprek is gebleken dat op lange termijn een gezamenlijke vorm van natuurbeheer op de kavels een win-win situatie oplevert. Wij benadrukken dat een goede relatie met onze collega's voorop staat in het proces.**

Er wordt nagedacht over een begeleidingscommissie. Dit is al volledig toegelicht in het projectplan. De begeleidingscommissie vervult een spilfunctie in het projectplan. Zij bewaakt het principe van het bedrijfssysteem Natuur en Bedrijf en helpt om het bedrijfssysteem rendabel te maken.